

No:

Date:

ژماره : تاييدت

تاریخ : ٢٠١٤/٥/٥

بهريز / سهروكايهتی پەرله مانی کوردستان
بابهت / پرۆژه ياسا

سلوو ريز

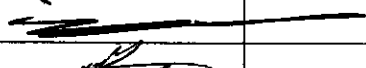

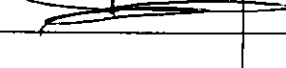
ئيمه ي ئەندامانی فراکسیۆنی زهرد که له خواره وه واژومان کردووه پرۆژه ياسای

(سه ندرمه عومم و جانه نسين له عه عی تان پيشکەش ده که بن ، تکایه بخريته بهرنامه ي کاری کۆبوونه وه ي پەرله مان .

له گه ن ريزماندا ...

ژ	ناوی پەرله مانتار	واژوو
١.	ولاد مهبان عفا	
٢.	اراسيه انهر سکا	
٣.	د. عبدالحم رهاڤي	
٤.	عزیزه صهاره عه	
٥.	زبان مهبان	
٦.	بياره ههر درنگ	
٧.	شوان عه رهاڤي	
٨.	حمايه عه رهاڤي	
٩.	سکين مهبان	
١٠.	د. شرين مهبان	
١١.	فهره عه مهبان	
١٢.	نجاه مهبان	
١٣.	صيايه مهبان	

١٤ ههيا حه مهبان
١٥ - مهبان

واژوو	ناوی پدرو له ماتتار	ژماره
	پیرا مبرا کما مبرا	۱۶
	شون شیخ جعفر	۱۷
	گر پهلوی کسه	۱۸
	مردان قدر عصفه	۱۹
	کجه ذکر کما	۲۰
	ناظم کسیر کما	۲۱

بروزە یاسای سه ندوقی موجه و خانه نشینی حکومی

به شی یه که م

(بیناسه کان)

مادده ی یه که م : مه به ست له م زار اوانه ی خواره وه ماناکاتی به رامبه ریانه بوو مه به ستی نه م یاسایه .

یه که م – هه ریم : هه ریمی کوردستان-عیراق

دوو م - به رله مان : به رله مانی کوردستان-عیراق

سییه م – دامه زراوه : ده سته ی سه ندوقی موجه و خانه نشینی هه ریمی کوردستان

جوواره م – سه ندوق : سه ندوقی موجه و خانه نشینی هه ریمی کوردستان

بینجه م – سه روک : سه روکی سه ندوق

شه شه م – جیکر : جیکری سه روکی سه ندوق

حه فته م – به ریوه به ر : به ریوه به ری کشتی سه ندوق

هه شته م – ره که ز نامه : ره که ز نامه ی باری شارستانی و نفوسی عیراقی

نوویه م – فه رمانبه ر : هه ر خاوه ن کاریکی حکومی که کار ده کات له یه کیک له دام و ده زکا و مؤسسه ساتی ده سهه لاتی جیبه جئ کردن و یاسادانان و دادوه ری و سه روکایه تی هه ریم و فه رمانره وا کانی به سه ریانه وه ، و بوودجه که یان به ستراره به بوودجه ی کشتی هه ریمی کوردستانه وه .

ده یه م – المؤمن علیه : هه ر که سیک نه حکامی نه م یاسایه له سه ری جیبه جئ بکریت.

یازده هه م – بریندار بوون له کار (اصابة العمل) : بریندار بوون ، یان زیان بی که وتن له نه نجامی رووداویک له کاتی کار کردن دا ، یان تووشبون به نه خوشی بیسه بی ، هه روه ها کیان له ده ست دان له نه نجامی ارهاق و وه ستیان به (اصابة العمل) ده زمیردریت به مه رجیک نه م هوکارانه ی که نامازه بیکراون له لایه ن لیزنه ی بزیشکی تاییه تمه ند و وه زیری ته ندروستی سه لمیندراو بیت .

دووازده یه م – کیان له ده ست دانی سروشتی (الوفاة الطبيعية) : کیان له ده ست دانی سروشتی به بریندا بوون له کار (اصابة العمل) نا زمیردریت .

سیزده یه م – لیزنه ی بزیشکی : لیزنه ی بزیشکی بیک دیت به بریاری وه زیری ته ندروستی بوو به دواداجوون و به رزکردنه وه ی رابوورت له سه ر نه و حاله تانه ی له م یاسایه دا هاتوون .

جوارده یه م - موجه (الاجر) : نه و بره باره یه یه که به فه رمانبه ر یان (مؤمن علیه) ده دریت به بیی کریبه ستی کار ج به شیوه ی نه قدی بیت یان عه یینی بیت سالانه بیت ، یان مائکانه بیت ، یان هه فتانه بیت ، یان روزا نه بیت ، یان له سه ر نه ساسی ده مزمیر بیت ، یان له سه ر نه ساسی به ره م (الانتاج) بیت ، هه روه ها (الاجر) زیاد بوونی موسته وای مه عیشی و بازار له خوو ده کریته وه ، و هه ر شتیکی تر که له کریبه سته که دا نوسراو بیت .

بازده یه م - ماوه ی به شدار بوون (مدة الاشتراك) : نه و ماوه یه که تییدا فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) اشتراکاتی خوویان ده ده ن به بیی نه حکامی نه م یاسایه .

شازده یه م - خانه نشین : هه ر که سیک که ماوه ی خزمه تی ناسایی ته واو کردبیت ، و به بیی نه حکامی یاسای خانه نشینی بیکرتووی عیراقی زماره ( ) سالی ۲۰۱۳ موجه یه ک بووی ته رخان ده کریت .

حه فده یه م - ته مه نی خانه نشینی : (۵۵) سالی میلادی بووره که زی (می) ، و (۶۰) سالی میلادی بووره که زی (نیر) .

به شی دووه م

(دامه زراندن و به ریوه بردنی سه ندووق)

مادده ی دووه م :

یه که م : سه ندووقی موجه و خانه نشینی هه ریمی کوردستان وه کو مؤسسه یه کی کشتی سه ربه خوو و له سه ر حیسابی نه فه قاتی حکومه ت داده مه زریت ، و بوودجه یه کی تاییه ت به خوویه وه ده بیت .

دووه م : ده سته ی سه ندووق بیگ دیت له :

- ۱- سه روکی سه ندووق به بله ی وه زیر .
- ۲- جیکری سه روکی سه ندووق به بله ی وه کیل وه زیر .
- ۳- به ریوه به ری سه ندووق به بله ی به ریوه به ری کشتی سه ندووق .
- ۴- نوینه ری وه زاره تی دارایی و نابووری به بله ی به ریوه به ری کشتی ، نه ندام .
- ۵- نوینه ری وه زاره تی بلان دانان به بله ی به ریوه به ری کشتی ، نه ندام .
- ۶- شاره زاله بواری دارایی ، نه ندام .
- ۷- شاره زاله بواری نابووری ، نه ندام .
- ۸- شاره زاله بواری یاسا ، نه ندام .

سییه م : نه م سه ندووقه له زیر جاودیری به رله مان دا ده بیت .

مادده ی سییه م :

یه که م : ده بیت حکومه تی هه ریمی کوردستان به هه ماهه نکی له که ل وه زاره ته مه عنی یه کان ، (۵) که سی شیواو کاندید بکات بوو هه ر بیگ له و بلانه ی که له خالی (۱,۲,۳,۴,۵)

(۳) کاندیدی شیواو بوو هه ر بیک له بله کانی (۶,۷,۸) برکه ی دووه می ماده ی دووه می نه م یاسایه دا هاتوون ، وماوه ی کاندید کردنیان تاییه ر نه بیت له (۶۰) روز له ده رجوونی نه م یاسایه به شیوه به کی فه رمی .

دووه م : هه ر بیک له سه روک و جیکر و به ریوه به ر و نه ندامانی ده سته ی سه ندووق له لایه ن به رله مانه وه به سه ند کردنی زورینه ی ره های ده نکی نه ندامانی به رله مان داده مه زرین بوو ماوه ی ۴ سال ، نه که ر بیویست بوو نه وکات بوو ماوه ی ۴ سالی تریش بوویان زیاد ده کریت به هه مان نیجراناتی نامازه بیکراو .

سییه م : هه ر بیک له سه روک و جیکر و به ریوه به ر و نه ندامانی ده سته به لایه نی که مه وه ده بی هه لکری پروانامه ی به کالوریوس بن له بواری تاییه تمه ند به کاری سه ندووقه وه ، و به لای که مه وه (۱۰) سال له و بواره دا خزمه تی هه بیت .

جواره م : ده سته ی سه ندووق به لای که مه وه مانکی جاریک کوو ده بیته وه ، سه روکی سه ندووق بانکیشتی نه ندامانی ده سته ی سه ندووق ده کات بوو کوو بونه وه ، و نه که ر له حاله تیک دا سه روک ناماده نه بوو نه وا جیکره که ی به م نه رکه هه لده ستیت ، و بریاره کان به زورینه ی ۳/۲ ی نه ندامان ده دریت .

بینجه م : ده سته ی سه ندووق به یره و یکی ناوخی تاییه ت به خویه وه ده رده کات ، به مه رجیک ناکوک نه بیت له که ل برکه و ماده کانی نه م یاسایه .

ماده ی جواره م : ده سته ی سه ندووق به بی به یره وی ناوخر هه لده ستیت به دارشتنی سیاسه تی کشتی سه ندووق به تاییه تی :

یه که م : بریلردان له سه ر بروزه ی بوودجه و حیساباتی خیتامی .

دووه م : بیشنیار کردنی بروزه یاسای تاییه ت به موجه و خانه نشینی و مکافات و تأمین اجتماعی بوو نه نجومه نی وه زیران .

سییه م : ده رکردنی رابوورتی کشتی سالانه له سه ر کاری سه ندووق و داهاته کانی به شیوه به کی شه فاف .

جواره م : دانانی بلانی کشتی بوو استثمار کردنی (۳۰ %) ی داهاتی سه ندووق .

بینجه م : به هه ماهه نکی له که ل وه زاره ته به یوه نندیداره کان هه لده ستیت به ده ر کردنی ، رینمای مالی و کارگیری و ته کنیکی تاییه ت به سه ندووق ، نوی کردنه وه ی خشته ی تاییه ت به بله و مه راتی و زیفی به مه رجیک بکونجیت له که ل بارودوخی هه ریم و داهاته کانی و بره نسیمی دادبه روه ری کومه لایه تی .

شه شه م : دامه زرانندی (مدقق حسابات) سه ندووق ، بو بیشکه ش کردنی رابوورتی تاییه ت به سه ندووق (۲) مانک بیش ته واو بوونی سالی دارایی سه ندووق .

حه فته م : سود وه ركرتن له توانا و شاره زایی و بسبورانی ناوخوا و ده ره وه ، به بی نه وه ی مافی ده نك دانیان هه بیت .

هه شته م : راویش كردن له كه ل وه زاره تی دارایی و بلان دانان بوو دانانی بلانی وه ركرتن و دامه زراندن و راکه یاندنی بله ی به تالی وه زیفی .

(به شی سییه م)

داهاتی سه ندووق

مادده ی بینجه م :

یه که م : نیشتیراکاتی مانکانه ی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) ، به ریزه ی (۳%) ی کووی کشتی موجه که ی .

نووه م : ریزه ی (۵%) له داهاتی کشتی ناوخوا ی هه ریم .

سییه م : ریزه ی ته رخان کراوی نه فه قاتی ته شغیلی (موجه) له بوودجه ی کشتی هه ریمی کوردستان .

جوواره م : داهاتی وه به رهینانی سه ندووق .

بینجه م : ته به رعاع و زه کات و هاوکاری جوراوجوری ریکخراوه ناوخوا یی و نیوده وله تییه کان .

شه شه م : ریزه ی (۲%) ی داهاتی سالانه ی سه ندووقی داهاته کانی نه وت و غازی هه ریم .

(به شی جواره م)

نیستیحقاقی وه ركرتی موجه له حاله تی بیروون ، یان عجز ، یان کیان له ده ست دان

مادده ی شه شه م : فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) ده بیت خاوه ن ره که زنامه ی عیراقی و ناسنامه ی باری شارستانی و نفوسی عیراقی بیت له جوارجیوه ی سنوری نیداری هه ریمی کوردستان ، یان سه ربه یه کیک له فه رمانره وایه تی یه کانی هه ریمه وه بیت له ده ره وه ی سنوری نیداری هه ریم .

مادده ی حه فته م : ته واویوونی خزمه تی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) به نه که ری کیان له ده ست دانی ، یان له کار که وتتی ته واو (العجز الکلی) ، یان خرابی باری ته ندروستی ، به بریاری لیزنه ی بزیشکی تاییه تمه ند .

مادده ی هه شته م : ته واو بوونی خزمه تی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) له کاتی که یشتن به ته مه نی خانه نشین بوون ، به مه رجیک ماوه ی نیشتیراکه که ی له سه ندووق که متر نه بیت له (۱۵) سال .

مادده ی نوویه م : ته واو بوونی خزمه تی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) به مه رسومی سه روکایه تی ،یان به بریاری ته نجومه نی وه زیران بوو خانه نشین کردنیان .

مادده ی ده یه م : ته واو بوونی خزمه تی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) له سه ر داوای خوی به مه رجیک ماوه ی نیشتیرا که که ی له سه ندووق که متر نه بیت له (۱۵) سال و ته مه نی له (۵۰) سال که متر نه بیت بوو ره که زی (نیر) و له (۴۵) سال که متر نه بیت بوو ره که زی (می) .

مادده ی یازده یه م : موجه ی خانه نشینی به بیی یاسای (خدمة التقاعد الموحد) زماره ( ) سالی ۲۰۱۴ عیراقی ده دریت .

مادده ی نوازده یه م : نابیت موجه ی خانه نشینی که متر بیت له (۴۰۰۰۰۰) جوار سه د هزار دیناری عیراقی به بیی یاسای (خدمة التقاعد الموحد) ی عیراقی زماره ( ) سالی ۲۰۱۴ .

(به شی بینجه م)

وه ره سه ی (الورثة) فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه)

مادده ی سیزده یه م : ته نهانه مانه ی خواری مافی وه رکرتتی موجه ی خانه نشینی فه رمانبه ر یان (مؤمن علیه) هه یه وه کو وارس :

یه که م : کور : کور ده توانیت سودمه ند بیت وه کو وارس به مه رجیک ته مه نی له خواریوی (۲۰) سال بیت ، یان توانای کارکردنی نه بیت ، یان له روی جه سته بی عاجز بیت ، یان خویندنی ته واو نه کردبیت به لام ته مه نی له (۲۶) سال زیاتر نه بیت .

دووه م : کج : کج ده توانیت سودمه ند بیت وه کو وارس به مه رجیک میردی نه کردبیت ، یان هه مان مه رجی خالی یه که می نه م مادده یه تیدا بیت .

سییه م : باوک : باوک ده توانیت سودمه ند بیت وه کو وارس به مه رجیک بوو به سه ر بردنی زیانی نبعتمادی له سه ر نه م موجه یه بیت به ته واوی و هیچ سه رجاوه یه کی تری دارایی نه بیت .

جواره م : دایک : دایک ده توانیت سودمه ند بیت وه کو وارس به مه رجیک ، مطلقه بیت ، یان أرمله بیت .

بینجه م : خویشک و برا : خویشک و برا ده توانن سودمه ند بن وه کو وارس به مه رجیک بوو به سه ر بردنی زیانیان نبعتمادیان له سه ر نه م موجه یه بیت به ته واوی و هیچ سه رجاوه یه کی تری داراییان نه بیت .

مادده ی جواره یه م : بوو جی به جی کردنی برکه کانی مادده ی سیزده یه م ده بی هه موو به لکه کان به ره زامه ندی ده سته ی سه ندووق له دادکادا له لایه ن دادنوسه وه به سه ند بکرین .

مادده ی بازده یه م : له کاتی کیان له ده ست دانی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) له کاتی کلر کردن دا نه و ا وارسه که ی به بیی برکه کانی مادده ی سیزده یه می نه م یاسایه به کوزمی (۲۰) بیست ملیون دیناری عیراقی قه ره بوو ده کریت ، وه به هه مان کوزمه فه رمانبه ر یان (مؤمن علیه) خوی قه ره بوو ده کریت له کاتی عه جزى کلي دا .

(به شی شه شه م)

راکرتن و بی به ش کردنی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) له موجه که ی

مادده ی شانزده یه م : نابیت فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) زیاتر له موجه یه ک وه ر بکرن

مادده ی حه قده یه م : قه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) بی به ش ده بیت له موجه یان موجه ی خانه نشینی نه که ر هات و له به ر هه ر هویه ک مافی ره که زنامه و ناسنامه ی عیراقی نه ما .

مادده ی هه زده یه م : له کاتی دادکایی کردنی فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) و حوکمی زیندانی کردنی له سه ر ده رجوو ، نه وکات به بریاری دادکا بوو وه رکرنتی موجه که ی کار به یه کیک له برکه کانی مادده ی سیزده یه م ده کریت که تاییه ته به وارس .

(به شی حه فته م)

سزاگان

مادده ی نوزده یه م : فه رمانبه ر یان (المؤمن علیه) بی به ش ده بن به ته و او ی له موجه که یان له م حاله تانه :

یه که م : تووشیونی له کاتی کارکردن (اصابة العمل) به خواستی خوی (بشکل متعمد) .

دوو ه م : تووشیونی له کاتی کارکردن (اصابة العمل) له نه نجامی ره وشتی خرابی و به شیوه یه کی مقصود ، یان له حاله تی بی هوشی دا به بییک له مادده هوشبه ره کان .

مادده ی بیسته م : له کاتی دانی داتای نه دروست به بیجه وانه ی برکه و مادده کانی نه م یاسایه ، یان هه ر رینمایی یه کی سه ندووق به مه به سستی زیاد کردنی موجه که ی ، یان له کاتی نه دانی موسته حه قاتی سه ندووق به ته و او ی ، سزای زیندانی کردن یان غورامه کردنی به بری (۱۰) ده ملیون دیناری عیراقی .

(به شی هه شته م)

حوکمه کشتی و کوتایی یه کان

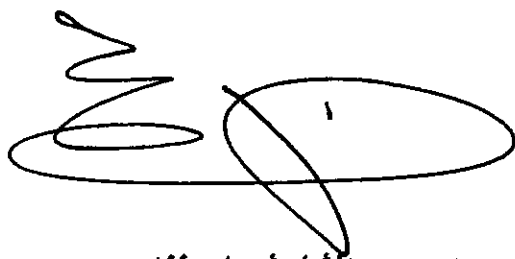
مادده ی بیست و یه که م : له کاتی جئ به جئ کردنی نه م یاسایه دا هه موو میلاکاتی به شی موجه و خانه نشینی سه ر به وه زاره تی دارایی و نابووری هه ریم به هه موو نیمتیازاته کانی یانه وه ده کوازرینه وه بوو سه ر میلاکی ده سته ی سه ندووق .

مادده ی بیست و نوره م : کار به هیچ ده ق و یاسایه کی دیکه ناکریت بیجه وانه بیت له که ل برکه و ملاده کاتی نه م یاسایه .

مادده ی بیست و سییه م : بیویسته له سه ر ده سته ی سه ندووق رینمایی تاییه ت ده ر بکات له بیناو ناسان جیبه جی کردنی نه م یاسایه .

مادده ی بیست و چواره م : نه م یاسایه ده جیته بواری جی به جی کردن باش نه وه ی به شیوه یه کی فه رمی له روزنامه ی وه قانعی کوردستان بلو ده کرپته وه .

دلشاد شعبان غفار

فراکسیون ی بارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۱۴/۵/۱۷